

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 393/2025 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om problem med inomhusluften i kasernbyggnader

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 393/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Henrik Wickström/sr:

Vilka åtgärder vidtar regeringen för att kartlägga och eliminera problem med inomhusluften i garnisonernas kasernbyggnader, samt

hur säkerställer regeringen att beväringar och personal garanteras hälsosamma och trygga förhållanden på alla tjänstgöringsplatser?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Cirka 70 kasernbyggnader som förvaltas av Försvarsfastigheter är relativt gamla. Största delen av dem är byggda på 1960–70-talet. Under hela 2000-talet har kasernerna reparerats aktivt så att nästan två tredjedelar av alla kaserner har förnyats grundligt. Den nyaste kasernen har blivit klar i år.

Försvarsförvaltningens och Försvarsfastigheternas gemensamma mål är att säkerställa att kasernerna är säkra och sunda. Målet eftersträvas genom förebyggande åtgärder, såsom fastighets-skötsel, underhåll, korrekt torkning och förvaring av utrustning, städning samt regelbundna besiktningar av konstruktioner och husteknik, med hjälp av vilka reparationerna kan riktas rätt inom ramen för statens resurser.

Till exempel de kasernbyggnader som färdigställdes 1912 och 1970 vid Nylands brigad har renoverats grundligt 2011–2023 och deras skick är gott enligt byggnadsbesiktningar och andra undersökningar. Dessutom används delvis för inkvartering en byggnad vars tekniska skick enligt undersökningar förutsätter reparation. Renoveringsprojektet inleds sommaren 2026 och beräknas bli färdigt 2027.

Regeringen styr Försvarsfastigheter under försvarsministerns ledning genom att uppställa årliga servicemål. En särskild prioritering för verksamheten år 2026 är hälsosäkerheten i kasernerna. Motsvarande styrning ges Försvarsmakten i planeringen av dess verksamhet och ekonomi. Detta innebär att Försvarsmakten i samarbete med Försvarsfastigheter styrs att fortsätta arbetet för att

förbättra inomhusluftförhållandena i lokalerna i syfte att minimera exponering och avbrutna tjänstgöringar till följd av inomhusluften samt att fästa särskild uppmärksamhet vid kvaliteten på och uppföljningen av inomhusluften i beväringarnas inkvarteringslokaler.

Försvarsfastigheter har nolltolerans mot problem i inomhusförhållanden, vilket innebär en övergripande verksamhetskultur och inställning till problemen. I processen ingår bland annat regelbundna byggnadsbesiktningar, proaktiva konditionsundersökningar, insamling av användares anmälningar och anvisningar samt uppföljning av inomhusluftförhållandena. I enlighet med inomhusluftprocessen leder alla anmälningar till inspektioner där problemen löses genom service- och städningsåtgärder eller vid behov utreds genom omfattande fukt- och väderlekstekniska undersökningar av sakkunniga.

Även Försvarsmakten följer upp inomhusluftsläget, samarbetar med hälsovårdsmyndigheterna och påverkar förhållandena genom sin egen verksamhet. Försvarsmakten styr beväringarna i frågor som gäller symptom i andningsvägarna till yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården och uppmuntrar till att rapportera om iakttagelser som gäller inomhusluftens kvalitet. Hälsovårdsstationerna vid militärmedicinska centret följer luftvägssymptomen i samband med besök på mottagningen.

Fram till september 2025 har det rikstäckande begärts över 4 400 olika tjänster av kasernerna, av vilka endast cirka 60 gäller kasernernas inomhusluft. Alla mottagna inspektionsförfrågningar har behandlats. Till exempel i undersökningar av kasernbyggnader vid Nylands brigad har brister i ventilationen och tidvis damm i lokalerna konstaterats vara faktorer som försämrar inomhusluftens kvalitet.

Trots trycket på att anpassa de offentliga finanserna satsar regeringen betydligt på att åtgärda problemen med inomhusluften i kasernerna. År 2024 investerades cirka 30 miljoner euro i kaserner. För närvarande pågår fyra grundförbättringsprojekt och tre nybyggnadsprojekt, och i investeringsprogrammet för 2026–2027 ingår fem nya projekt. Målet är att alla kaserner ska förnyas före mitten av 2030-talet. Bland annat i kasernerna vid Nylands brigad har Försvarsfastigheter sedan grundandeåret 2021 investerat drygt 13,3 miljoner euro. Tidsplanen för projekten baserar sig på kontinuerlig uppföljning av tillståndet, långsiktiga planer och ett riksomfattande renoveringsprogram som uppdateras utifrån regionala behov och observationer av inomhusluften. I programmet beaktas också tidtabellerna för utbildningsperioderna och arrangemangen med tillfälliga lokaler.

Kasernbyggnaderna används ständigt, vilket gör att de har mer slitage och skador än vanliga lokaler. Utöver grundliga renoveringar utförs kontinuerligt underhållsarbete i kasernerna. De åtgärder som påverkar inomhusluften effektiviseras för sin del av att årsbudgeten för underhållet av Försvarsfastigheter har ökat betydligt jämfört med den tidigare verksamhetsmodellen.

Också lokalanvändarna påverkar inomhusluftens kvalitet genom sin verksamhet och städning. Bra inomhusluft skapas genom samspel. Därför ges personalen och beväringarna utbildning i frågor som gäller inomhusluften. Här ingår också utbildning för beväringar i städning av kaser-
ner.

Helsingfors 28.11.2025

Försvarsminister Antti Häkkinen